

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **131725** (13) **U**
(51) МПК (2018.01)
A23L 7/00

(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2018 08401	(72) Винахідник(и): Мардар Марина Ромиківна (UA), Статєва Марина Станіславівна (UA)
(22) Дата подання заявки: 01.08.2018	(73) Власник(и): ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ, вул. Канатна, 112, м. Одеса, 65039 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.01.2019	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.01.2019, Бюл.№ 2	

(54) КОМПОЗИЦІЯ ІНГРЕДІЄНТІВ ДЛЯ КАШІ ШВИДКОГО ПРИГОТУВАННЯ

(57) Реферат:

Композиція інгредієнтів для каші миттєвого приготування містить як зерновий компонент подрібнений екструдат зерна спельти і вівса, як підсолоджувач - стевіозид, шматочки сушеного яблука, порошок сушеного гарбуза, суху молочну сироватку, корицю мелену і сіль кухонну, за наступним співвідношенням вказаних компонентів, мас. %:

подрібнений екструдат зерна спельти	56,5-69,5
подрібнений екструдат зерна вівса	15,0-25,0
шматочки сушеного яблука	7,0-10,0
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

UA 131725 U

Корисна модель належить до харчової промисловості, зокрема до харчоконцентратного виробництва, конкретно - каш миттєвого приготування.

Найбільш близьким аналогом до корисної моделі, що заявляється, є склад харчового продукту каші миттєвого приготування "Ключі Здоров'я", що випускається ТОВ "КЛЮЧІ ЗДОРОВ'Я", який містить: вівсяні пластівці 75 %, цукор-пісок, сіль кухонна, шматочки сушеного яблука, рослинні вершки 26 %, екстракт яблука, ароматизатори ідентичні натуральним "Молочна ваніль" і "Яблука" (див. <http://kluchi-zdorovya.com>).

Найближчий аналог і корисна модель, що заявляється, мають наступні спільні ознаки (компоненти):

зерновий компонент,
підсолоджувач,
шматочки сушеного яблука,
молочний компонент,
сіль кухонна.

Суттєвими недоліками складу за найближчим аналогом є наявність у рецептурі лише одного виду зернової сировини, що зменшує харчову та біологічну цінність готового продукту; наявність цукру-піску у складі каші обмежує вживання продукту людьми, хворими на цукровий діабет та ожиріння, наявність ароматизаторів.

В основу корисної моделі поставлено задачу розробити склад інгредієнтів для каші миттєвого приготування, в якому шляхом введення додаткових компонентів та заміни підсолоджувача забезпечити підвищення харчової і біологічної цінності та розширити асортимент продуктів швидкого приготування як для повсякденного попиту, так і для військовослужбовців.

Поставлена задача вирішена композицією інгредієнтів для каші миттєвого приготування, що містить зерновий компонент, підсолоджувач, шматочки сушеного яблука і сіль кухонну, тим, що, згідно з корисною моделлю, вона додатково містить порошок сушеного гарбуза, суху молочну сироватку і корицю мелену, як зерновий компонент композиція містить подрібнений екструдат зерна спельти і вівса, а як підсолоджувач - стевіозид, за наступним співвідношенням вказаних компонентів, мас. %:

подрібнений екструдат зерна	
спельти	56,5-69,5
подрібнений екструдат зерна вівса	15,0-25,0
шматочки сушеного яблука	7,0-10,0
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

Новим у корисній моделі, що заявляється, є новий вид зерна пшениці - зерно спельти, а також додатковий вміст кориці меленої, порошку сушеного гарбуза та сухої молочної сироватки, введення яких у композицію дозволяє значно підвищити їх харчову та біологічну цінність, а саме мінеральний і вітамінний склад. Заміна цукру-піску на стевіозид дозволить значно підвищити їх харчову цінність.

Зерно спельти містить до 28 % білків, при цьому в ньому відсутній глютен - рослинний білок, який викликає алергічну реакцію у деяких людей. Ця злакова культура містить тіоціанат - активну речовину, стимулюючу протизапальну, імуностимулюючу, антиалергічну і протиракову властивості, а також олігосахарид, який відновлює кишечник [Любич В.В. Кулінарні властивості крупи сортів і ліній пшениці спельти // Миронівський вісник. - 2016. - № 3. - С. 42-57].

Зерно вівса містить крохмаль (50-60 %), білкові речовини (14-16 %), жирну олію (6-9 %), вітаміни групи В, вітамін Е, холін, стерини (стигмастерин, р-ситостерин, холестерин та інші), стероїдні сапоніни (авенакозид А), органічні кислоти (щавлева, малінова та ерукова), кумарин скополетин, глюкозид ваніліну й мінеральні солі (фосфорні, кальцієві та інші) [Сучасний вітчизняний фітозасіб з трави вівса посівного (*Avena sativa* L.): фармакологічні властивості та клінічна ефективність (огляд літератури та матеріали власних досліджень) / Туманов В.А. та ін. // Фітотерапія. - 2012. - № 2. - С. 4-11].

Гарбуз цінний продукт харчування, що містить біологічно цінні сполуки, а саме мінеральні речовини, вітаміни, β -каротин, клітковину. У складі каші миттєвого приготування порошок гарбуза підвищує харчову біологічну цінність продукту, оскільки містить у своєму складі калій, кальцій, магній, залізо, фосфор та інші мінерали і вітаміни С, В1, В2, β -каротин [Дубініна А.,

Летуца Т., Томашевська Р. Порівняльна оцінка якості господарсько-ботанічних сортів гарбуза // Товари і ринки. - 2011. - № 1. - С. 132-139].

Суша молочна сироватка є додатковим джерелом білків, а також молочної кислоти. Сироваткові білки, оптимально збалансовані за амінокислотним складом, особливо за набором сірковмісних амінокислот - цистину, метіоніну, що створює оптимальні можливості для регенерації білків печінки, гемоглобіну і білків плазми крові [Мусійчук О. Перспективи використання продуктів переробки молочної сироватки // Товари і ринки. - 2008. - № -1. - С. 78-83].

Кориця мелена містить вітаміни Е, РР, В3, В6 та мікро- і мікроелементи - К, Fe, Mg, Са та Си, має властивості підвищувати активність інсуліну та поліпшувати процес травлення [Ющенко Н.М., Миколів І.М., Кузьмук У.Г. Обґрунтування вибору компонентів композицій натуральних прянощів для кисломолочних паст // Харчова промисловість. - 2015. - № - 18. - С. 19-26].

Стевіозид має бактерицидну і протигрибкову дію, нормалізує роботу шлунково-кишкового тракту, завдяки високому ступеню солодкості за відсутності калорійності стевіозид можна застосовувати хворим на цукровий діабет як з підвищеним, так і з низьким вмістом цукру в крові, а також людям, що страждають від підвищеної маси тіла та ожиріння [Кузнецова І.В. Біологічна цінність стевії як сировини для виробництва концентратів // Збірник наукових праць [Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків]. - 2012. - № 14. - С. 465-468].

Компоненти для каші миттєвого приготування готують наступним чином.

Цільне лущене зерно спельти, вівса піддають просіюванню, магнітному очищенню і дозуванню на ваговому дозаторі. Зерно зволожують до 17 %, потім окремо піддають екструдуюванню. Екструдують при $t=145...150\text{ }^{\circ}\text{C}$, $p=2...3\text{ МПа}$, тривалість 3...5 с. Екструдат охолоджують і подрібнюють до стану розміру частинок 100-150 мкм. Шматочки сушеного яблука, порошок сушеного гарбуза, суху молочну сироватку, корицю мелену і стевіозид піддають просіюванню, магнітному очищенню, дозуванню. Підготовлені компоненти ретельно перемішують відповідно до рецептури і фасують в порційні пакети.

Для приготування каші миттєвого приготування отриманий порошок заливають водою $70-80\text{ }^{\circ}\text{C}$ у співвідношенні 1:4 (суміш:вода), настоюють протягом 2-3 хв.

Приклади складання композицій інгредієнтів для каші миттєвого приготування.

Приклад 1. Композицію приготували, як наведено вище. При цьому компоненти брали за наступним співвідношенням, мас. %:

подрібнений екструдат зерна спельти	56,5
подрібнений екструдат зерна вівса	25,0
шматочки сушеного яблука	10,0
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

Приклад 2. Композицію приготували, як наведено вище. При цьому компоненти брали за наступним співвідношенням, мас. %:

подрібнений екструдат зерна спельти	63,0
подрібнений екструдат зерна вівса	20,0
шматочки сушеного яблука	8,5
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

Приклад 3. Композицію приготували, як наведено вище. При цьому компоненти брали за наступним співвідношенням, мас. %:

подрібнений екструдат зерна спельти	69,5
подрібнений екструдат зерна вівса	15,0
шматочки сушеного яблука	7,0
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

Приготували 3 зразки каші із використанням композицій, отриманих за прикладом № 1, 2 і 3. Для цього порошок (суміш компонентів) заливали водою за температурою 70 °С (зразок за прикладом № 1), 75 °С (зразок за прикладом № 2) і 80 °С (зразок за прикладом №) у співвідношенні 1:4 (суміш компонентів:вода) і настоювали 2 хв. (зразок за прикладом № 1), 3 хв. (зразок за прикладом № 2) і 4 хв. (зразок за прикладом № 3).

Дані наведені в таблиці.

Запропонована композиція дозволяє значно розширити асортимент зернових продуктів підвищеної харчової і біологічної цінності, що випускаються для використання їх у щоденному раціоні масового харчування населення та харчуванні військовослужбовців.

Таблиця

Органолептичні показники каші миттєвого приготування

Найменування показників	Характеристика		
	Приклад 1	Приклад 2	Приклад 3
Колір	Кремовий з темно-жовтими краплями, шматочки яблука мають колір від світло-жовтого до темно-жовтого.	Від світло-кремового до темно кремового з темно-жовтими краплями, шматочки яблука мають колір від світло-жовтого до темно-жовтого	Темно-кремового кольору з жовтими краплями, шматочки яблука мають колір від світло-жовтого до темно-жовтого
Смак, запах	Відповідає компонентам, передбаченим рецептурою, солодкий, виражений запах та смак яблука та меленої кориці	Відповідає компонентам, що входять до складу продукту, в міру солодкий, з ароматом яблука та меленої кориці	Відповідає компонентам, що входять до складу продукту, солодкий, з легким ароматом яблука і меленої кориці
Консистенція	Типова, однорідна, в'язка, однакова розварена	Типова, з наявністю неоднорідно розварених крупинок	Типова, однорідна, в'язка, однакова розварена

ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Композиція інгредієнтів для каші миттєвого приготування, що містить зерновий компонент, підсолоджувач, шматочки сушеного яблука і сіль кухонну, яка **відрізняється** тим, що додатково містить порошок сушеного гарбуза, суху молочну сироватку і корицю мелену, як зерновий компонент композиція містить подрібнений екструдат зерна спельти і вівса, а як підсолоджувач - стевіозид, за наступним співвідношенням вказаних компонентів, мас. %:

подрібнений екструдат зерна спельти	56,5-69,5
подрібнений екструдат зерна вівса	15,0-25,0
шматочки сушеного яблука	7,0-10,0
порошок сушеного гарбуза	3,5
кориця мелена	2,0
суха молочна сироватка	1,5
стевіозид	1,0
сіль кухонна	0,5.

Комп'ютерна верстка Л. Ціхановська

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, Україна

ДП "Український інститут інтелектуальної власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601